

ÎNTÂMPINARE CĂTRE CITITOR

Redactor: Elena Marinescu

Coperta: Cathisma Graphics

Traducere din limba engleză după: *Sermons and Talks by Metropolitan Anthony of Sourozh.*

© Editura Sophia, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANTONIE DE SUROJ, mitropolit

Făcând din viață rugăciune / Mitropolitul Antonie de Suroj; trad. din limba engleză de monahia Anastasia (Igiroșanu) – București: Editura Sophia, 2014

ISBN 978-973-136-410-0

I. Igiroșanu, Anastasia (trad.)

252:281.93

Mitropolitul Antonie de Suroj a păstorit timp de cincizeci de ani dieceza Surojului din Marea Britanie, până în anul 2003 când a plecat la Domnul. El a fost cunoscut ca un om al lui Dumnezeu, care a răspândit cu multă dărnicie îndrumări și povești duhovnicești, cuvinte de viață, merin-de pentru viața cea veșnică.

Vlădica Antonie credea în cuvântul grăit ca fiind modul cel mai potrivit de a exprima adevărul Evangheliei. Prin cuvântul său el căuta să încurajeze în ascultătorii lui dorul de a-L căuta pe Hristos, pe Care el însuși L-a cunoscut în mod tainic și miraculos în perioada marilor întrebări ale adolescenței.

Preocuparea sa de bază era aceea de a propovădui prin însăși ființa și

viața sa, prin tot ceea ce era și înfăptuia. Se dăruia fără rezerve tuturor celor care aveau nevoie de el, indiferent de neam sau de crez. Chiar și omul străzii avea acces la milostivirea sa, fie că era vorba de o bucată de pâine, fie un sfat sau un loc unde să-și plece capul. Ascultându-i cuvântul, erai introdus în prezența directă și personală a lui Hristos, al Cărui vrednic următor era.

Vlădica Antonie s-a dovedit a fi o călăuză încercată a meșteșugului rugăciunii și a vieții duhovnicești. Odată intrat în grija sfinției sale și preluat în rugăciunile lui, știai că erai salvat, chiar de veneai în ultimul ceas ca și lucrătorul ultimei ore sau precum fiul cel rătăcitor. Te întâmpina și te primea în brațele sale părintești cu multă dragoste și cu o înțelegere nețărmurită, și aşa, prin mila lui Dumnezeu, dobândeai un apărător și sfânt ocrotitor pentru veșnicie.

De multe ori se întâmpla ca în timpul unei cuvântări să-și ceară scuze dacă repeta același cuvânt pe care îl mai rostise și în alte rânduri, explicând că din cauza neputinței noastre de a pune în practică cele auzite

s-a gândit să folosească repetiția ca îndemn la trăire și făptuire.

Și, dându-ne seama de această neputință de care suferim cu toții, ne întrebăm cum vom putea vreodată face din viață rugăciune și cum va putea rugăciunea să devină viață. Cum vom mărturisi prin viața noastră ceea ce ochii noștri au văzut, urechile noastre au auzit, mâinile noastre au atins? Cum putem deveni mărturii vii ale acelor lucruri care ne-au luminat înțelegerea, ne-au atins inimile, ne-au odihnit sufletele, ne-au călăuzit voia, făcând drepte cărările inimii noastre spre a primi darul cel minunat al harului? Sunt întrebări fundamentale pentru noi toți dacă dorim să ne punem în lucrare credința.

Vlădica Antonie ne invită să învățăm de la însăși persoana lui arta trăirii și a punerii în lucrare a cuvântului. Totul e real, trăgându-și seva dintr-o viețuire înrădăcinată în rugăciunea cea vie. Rugăciunea este într-un fel o căutare de Dumnezeu și nu-și află sensul decât dacă devine faptă, lucrare în duh și în adevăr, iar viața fără de rugăciune este lipsită de sens, devenind o realitate golită de menirea ei.

Pot spune că, datorită Proniei atotmilostive a lui Dumnezeu, am primit la rândul meu răspuns căutărilor mele atunci când l-am aflat pe Ava Antonie, cel ce a știut să-mi poarte pașii cu multă răbdare și dragoste părintească spre lumină, spre libertate, spre împlinire.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu ca, pentru rugăciunile Vlădicăi Antonie, să ne tămăduim, ca să ne putem ridica din această neputință înrobitoare și să putem cu adevărat deveni trăitori ai rugăciunii! Amin, aşa să fie!

Traducătorul

ARHIMANDRITUL ATANASIE

Aș dori să evoc un om nespus de luminos, de profund și de simplu. Nu e vorba de un sfânt, ci de un om al timpurilor noastre. Este singurul om întâlnit în decursul vieții mele despre care aş putea afirma că era liber. Avea acea libertate suverană despre care amintește Hristos în Evanghelie și despre care se poate vorbi referindu-ne la apostoli, pentru care duhul lui Hristos era duhul libertății. *Și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi* (Ioan 8, 32), spunea El – dar nu de o manieră exterioară, socială, politică. Este vorba de o libertate diferită, o libertate lăuntrică, pe care nimic nu o poate răpi, aceea la care se gândeau un deținut care a petrecut aproape 40 de ani în închisoare. Cu puțin înain-

te de moarte, el a scris pe un perete al celulei: „Cu Hristos chiar în închișoare suntem liberi, fără El chiar liberi suntem prizonieri...”

Despre această libertate propovăduiau apostolii încătușați în primele zile ale creștinismului.

Din adâncul închisorii romane, Sfântul Pavel proclama că nimic nu poate pune stăvila cuvântului lui Dumnezeu. Despre această libertate a grăit Hristos când a zis că a venit să aducă slobozire celor robiți, celor care sunt robi lor însăși, robi ai fricii, patimilor, prejudecăților, binelui închipuit sau răului real. Această libertate este cea pe care am putut-o vedea, o singură dată în cursul existenței mele, exprimându-se prin întreaga viață a unui singur om; nu într-o singură clipă, ci în decursul întregii sale vieți relativ scurte, de aproximativ 60 de ani.

L-am întâlnit pentru prima dată când aveam 17 ani. Veneam la Paris, la parohia Sfinții Trei Ierarhi. Era o perioadă de extremă sărăcie, biserică era improvizată într-un garaj subteran și deasupra, pe culoar, se construise căteva chilii. Am ajuns la sfârșitul slujbei și mă pregăteam să

cobor în biserică, dar venind înspre mine urca pe scări un călugăr înalt, lat în umeri, cu un culion aşezat peste părul său castaniu. Părea în întregime absorbit în sine însuși. Urca fără să acorde atenție celui care venea înspre el. Trăia încă din ecurile rugăciunii, ale cântărilor liturgice, ale cuvintelor sfinte pe care el însuși le rostise sau pe care le auzise și în ritmul căror sufletul său continua să vibreze.

Am văzut atunci un om aşa cum îl descrie o veche zicală din lumea monahală: „Nimeni nu se poate nega pe sine însuși, nu poate renunța la tot și urma lui Hristos dacă nu vede, fie și pe chipul unui singur om, strălucirea slavei dumnezeiești, a vieții veșnice.” Și iată că pe chipul acestui om am văzut strălucirea vieții veșnice, a slavei dumnezeiești, blândă și liniștită ca în cântarea Vecerniei: „Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc (...), a Sfântului, Fericitului...” Această viziune a fost atât de convingătoare, atât de vădită, încât, fără să știu cu cine aveam de-a face, m-am apropiat de el și i-am spus: „Fiți, vă rog, părintele meu duhovnicesc!” Așa s-a legat timp de 15 ani o relație a cărei strălu-

cire nu a slăbit, nu s-a șters vreodata și prin care am descoperit un om care nu se dezvăluia, dar care putea fi contemplat. Un om care nu spunea nimic despre sine însuși, dar pe care îl puteai percepe, deși nu fără dificultate.

S-a născut cu aproximativ 25 de ani înaintea Revoluției, într-un sat din Rusia, într-o familie de țărani. Familia fiind săracă, lipsită de orice mijloace de trai, a fost înscris la seminar, căci acolo învățământul era gratuit. Dar, din cauza regimului searbăd, a lipsei de viață și a toropelii ce domneau în acest învățământ, el și-a pierdut treptat credința, acea credință pe care o trăia familia lui.

Viața era probabil aşa precum o descria Pomialovski: vulgară, obtuză. Pentru a ajunge la seminar trebuia să traverseze întreg satul. Copiii de pe stradă îi pândeau pe seminariști și se iscau tot felul de încăierări. Trebuia să izbutești să-ți croiești drum până la școală. În general viața era brutală. Când și-a încheiat studiile, el a renunțat nu numai la preoție, pe care nu o mai putea concepe ca posibilă, ci și la un post în învățământ, considerând că ar fi fost imoral, necinstit atât față de ceilalți, cât și față de sine însuși dacă

avea să îndeplinească această funcție într-o școală în care se presupunea că dascălul ar fi trebuit să fie credincios. Așa că se angaja muncitor, apoi lucră la căile ferate. Acolo l-a surprins Revoluția care se dezlănțuia în jurul lui fără ca el să ia parte în vreun fel. Ca toată lumea, era aruncat în toate direcțiile și trăia fără Dumnezeu, fără credință, fără țel. Până în ziua când a întâlnit un om, un credincios, membru al Oastei Domnului. Acesta a știut să-l facă să înțeleagă că era nevrednic de el însuși și că nu mai putea continua să trăiască astfel, fără a avea o direcție, fără țel, fără Dumnezeu, cu sufletul gol și ducând o existență lipsită de sens. Și deodată, sub influența acestui om, își reveni la viață și, odată cu viața, îi reveni și bucuria.

Acum câțiva ani am întâlnit în Rusia pe cineva care l-a cunoscut în acea vreme. Această femeie, acum în vîrstă, era pe atunci o Tânără de vreo 15 ani. Când am întrebăt-o ce își amintea despre el, mi-a răspuns: „Bucuria...” Când intra într-o cameră sau într-o casă, când întâlnea un străin, ceea ce umplea sufletul oamenilor era sentimentul unei bucurii fără de